

ROS.602.28.2025.DG

Duszniki, dnia 5 listopada 2025 r.

OBWIESZCZENIE

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Wójt Gminy Duszniki działając na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) informuje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” (zw. dalej POŚ)

Zgodnie z art. 57 pkt. 2 i art. 58 pkt. 2, w związku z art. 48 ust. 1 i 2 w/w ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu POŚ.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 3 listopada 2025 r., znak DN-NS.9011.2345.2025 uzgodnił odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu przedmiotowego dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 3 listopada 2025 r., znak WPP-III.410.390.2025.AM.1 uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, zgodnie z art. 48 ust. 1 i ust. 3 wyżej cyt. ustawy.

Po przeanalizowaniu wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organy uzgadniające stwierdziły, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46, 47 i 50 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1112 ze zm.), a organ opracowujący projekt dokumentu w tym przypadku może skorzystać z art. 48 w/w ustawy biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy ooŚ.

W związku z powyższym w świetle art. 48 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest zasadne.

Informuję o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033.

Obwieszczenie umieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Duszniki oraz na stronie BIP Gminy Duszniki.

Załącznik do obwieszczenia z dnia 05 listopada 2025 r.

UZASADNIENIE

braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.)

1) Charakter działań przewidzianych w dokumencie w szczególności:

a) Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” jest dokumentem wyznaczającym cele ochrony środowiska w 10 obszarach interwencji. Cele te będą realizowane poprzez wyznaczone w harmonogramie na lata 2026 - 2033 zadania. Głównie są to zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych (wymiana źródeł ciepła, działania wspierające montaż indywidualnych instalacji OZE – panele fotowoltaiczne na budynkach), wymiana oświetlenia, budowa i przebudowa dróg, oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji, utrzymanie cieków, organizacja systemu gospodarki odpadami, ochrona zadrzewień, planowane wycinki drzew, wsparcie rolników, usuwanie azbestu, jak również działania polegające na edukacji mieszkańców oraz opracowywaniu dokumentacji, kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Część zadań wyznaczonych w „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” może być zaliczanych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczają się zadania polegające na budowie i przebudowie sieci wodno – kanalizacyjnej, budowie i przebudowie dróg. Dla inwestycji tych było lub będzie przeprowadzone osobne postępowanie, są to inwestycje celu publicznego.

Pozostałe zadania wymienione w POŚ nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz.1839).

Na etapie przeprowadzonych dotąd postępowań ocen oddziaływania na środowisko oraz na etapie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026-2029 z perspektywą do roku 2033” stwierdzono, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

„Program...” z założenia sprzyja poprawie lub przynajmniej utrzymaniu jakości poszczególnych elementów środowiska, pozwoli na kształtowanie polityki ochrony środowiska gminy w sposób uporządkowany i dostosowany do warunków lokalnych, a przy tym zmniejszeniu ulegnie emisyjność gospodarki. Pomimo, że w Programie (...) wskazano przedsięwzięcia polegające m.in. na rozbudowie

kanalizacji, wodociągów, modernizacji dróg są to działania mające służyć ochronie środowiska, w tym wypadku wyeliminowaniu niekontrolowanego zrzutu ścieków, racjonalnemu korzystaniu z wód, czy ochronie powietrza, a co za tym idzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych oraz podziemnych.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Znaczącą rolę w definiowaniu polityki ochrony środowiska Gminy Duszniki pełnią zapisy zawarte w opracowaniach szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego. Należy również uwzględnić uwarunkowania wewnętrzne zawarte w dokumentach planistycznych gminy.

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej,
 - Pakiet klimatyczno-energetycznym (przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku),
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
 - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
 - Strategia Sprawne Państwo 2030,
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
 - Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,

- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021 – 2027,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa wielkopolskiego:
 - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolska 2020+,
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem Inwestycyjnym,
 - Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego 2030,
 - Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy wielkopolskiej.
 - dokumenty lokalne:
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szamotulskiego na lata 2021 – 2024 z perspektywą do roku 2025”.

Cele i zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2036 r.” są spójne z celami z zakresu ochrony środowiska wyznaczonymi w powyżej wymienionych dokumentach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

c) przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

„Program Ochrony Środowiska (...)” zawiera wszystkie kluczowe elementy: podstawowe zagadnienia odnośnie polityki ochrony środowiska zarówno wynikające z prawa polskiego jak i wspólnotowego. Przedstawia analizę wszystkich obszarów interwencji przyrodniczego na terenie gminy oraz w oparciu o tą charakterystykę formuje diagnozę stanu środowiska. Definiuje główne problemy środowiskowe na terenie gminy i wyznacza kierunki interwencji oraz wyznacza zadania, których realizacja umożliwi realizację celów średniookresowych.

d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Na podstawie opisu aktualnego stanu poszczególnych obszarów interwencji, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dokonano wyboru najistotniejszych celów i zadań, których realizacja przyczyni się w najbliższej przyszłości do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy

Duszniki. Cele te są spójne z celami i priorytetami zapisanymi w innych dokumentach strategicznych na poziomie gminy i powiatu, w tym z priorytetami powiatowego programu ochrony środowiska.

Do najważniejszych celów ochrony środowiska Gminy Duszniki należą:

- I. Poprawa jakości powietrza,
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy,
- III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej,
- VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- VIII. Racjonalna gospodarka odpadami,
- IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy,
- X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami,
- XI. Działania edukacyjne i zarządzanie ochroną środowiska.

Należy zaznaczyć, że wiele przedsięwzięć proponowanych w ramach jednego obszaru interwencji wpisuje się także w pozostałe, nakładając się na siebie. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości środowiskowe (oddziaływania zarówno negatywne i pozytywne pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska) są ze sobą powiązane. Poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

Zaproponowane w *Programie (...)* cele i kierunki interwencji powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie, a następnie na jego poprawie.

Realizacja wytyczonych w *Programie (...)* celów powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

2) Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań

Program jest spisem zamierzeń i zalecanych działań mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego i poprawę jakości życia mieszkańców. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub też niezrealizowanie działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie wszystkich wskazanych powyżej celów i przypisanych im zadań. Oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań opisanych w *Programie (...)* mogą być:

- pozytywne/ negatywne lub brak oddziaływania,

- bezpośrednio/ pośrednie,
- krótkoterminowe/ średnioterminowe/ długoterminowe,
- stałe/ chwilowe.

Realizacja celów i zadań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki będzie polegała na wykonaniu szeregu przedsięwzięć, także inwestycyjnych, które mogą ingerować w poszczególne elementy środowiska zarówno na etapie ich realizacji, jak i eksploatacji.

I. etap realizacji zadań

Zanieczyszczenia wód

Przy realizacji prac takich jak: modernizacja i budowa dróg, budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacji sieci wodociągowej, należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i nie zaburzać przy tym stosunków wodnych, ani nie pogarszać stanu czystości wód. Ze względu na charakter i rodzaj innych wykonywanych robót zakłada się, że realizacja planowanych działań nie zwiększy zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Duszniki. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód lub gleb będzie związane z robotami budowlanymi i ziemnymi głównie na terenach przyległych do nowobudowanych lub remontowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Może ono dotyczyć szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytych w procesie inwestycyjnym lub pochodzących ze sprzętu budowlanego i środków transportu. Aby temu zapobiec na etapie budowy prowadzone będą działania minimalizujące negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Realizacja zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie charakteryzowała się lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- budowa i modernizacja dróg,

Na skutek użycia środków transportu ciężarowego oraz prowadzenia prac budowlanych możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej oraz wydzielania spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe, chwilowe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Hałas

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć

inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas może oddziaływać na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. W obszarach niezabudowanych należy liczyć się z oddziaływaniem na dzikie zwierzęta co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Normy prawne obecnie obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną. Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych i jeśli to możliwe, prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych konfliktów, w sytuacji gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

Odpady

W związku z inwestycjami oraz działaniami o charakterze budowlano - inżynierskim, planowanymi na terenie Gminy Duszniki należy spodziewać się wytwarzania następujących grup odpadów:

- odpady budowlane w tym szczególnie:
 - odpady pochodzące z budowy, remontów, i rozbiórki dróg, mostów i infrastruktury drogowej, w tym odpady niebezpieczne (grupa 17),
 - ziemia zmieszana z gruzem oraz zanieczyszczona różnymi substancjami (grupa 17),
- odpady komunalne: odpady zielone i materiał roślinny w związku z wycinką drzew i krzewów (kod: 20 02),
- odpady niebezpieczne różnego rodzaju i pochodzenia.

Powstałe w trakcie prac odpady, powinny być zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku *o odpadach* (Dz.U.2023 poz.1587 ze zm.), przekazywane w pierwszej kolejności do odzysku lub w przypadku braku takiej możliwości przekazywane do unieszkodliwienia. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających przedostanie się do środowiska naturalnego i chroniony przed działaniem czynników zewnętrznych. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania szczególnie w przypadku wyrobów azbestowych, powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących w tej kwestii.

Powierzchnia ziemi i gleby

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Negatywne skutki zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac, a w perspektywie długoterminowej działania te przyniosą korzyści dla stanu powierzchni ziemi.

Krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz również może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej. Po zakończeniu robót budowlanych, oddziaływanie zostanie wyeliminowane. Będzie to więc oddziaływanie krótkotrwałe.

II. Etap eksploatacji

Zanieczyszczenia wód

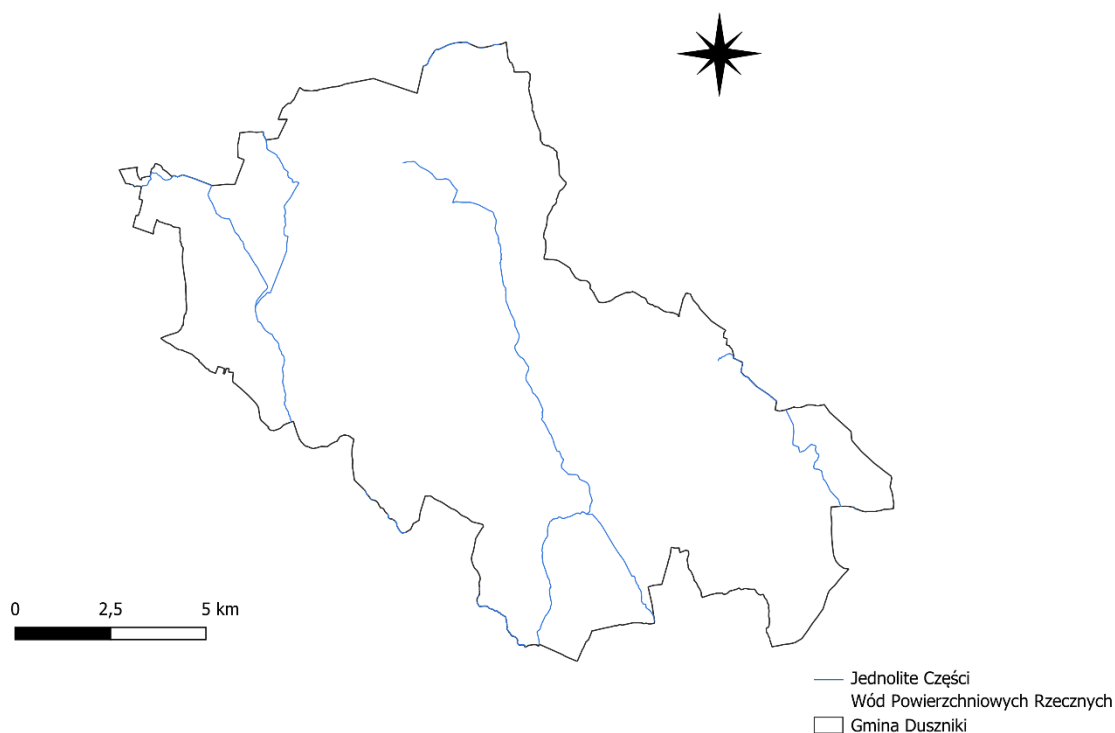
Według podziału hydrograficznego Gmina Duszniki należy do dorzecza Odry, rejon wodny Warty.

Gmina Duszniki należy do następujących części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP):

- RW6000161856849 Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej,
- RW6000161856969 Samica Stęszewska,
- RW600025187249 Sama do Kanału Lubosińskiego,
- RW6000161856869 Mogilnica Zachodnia.

Na terenie gminy występują m.in. dwa małe, płytkie jeziora: Wilczyńskie (8,5 ha) i Niewierskie (3,5 ha). Wody powierzchniowe obejmują ponadto szereg małych zbiorników wodnych, stawów wiejskich i nieużytków wodnych.

Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Gminy Duszniki zostały przedstawione na rycinie poniżej.

Rycina 1. Jednolite Części Wód Powierzchniowych rzecznych na terenie Gminy Duszniki

Źródło: Opracowanie własne

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy wskaźników w wodzie, osadach wodnych lub organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

W latach 2016-2021 prowadzony był monitoring jakości jednolitych części wód powierzchniowych, uwzględniający klasyfikację i ocenę stanu JCWP. Ostatnie wyniki monitoringu dla trzech jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych znajdujących się na terenie Gminy Duszniki przedstawione zostały w tabeli poniżej. W monitoringu uwzględnione są jeszcze nr JCWP rzecznych przez II aktualizacją Planów Gospodarowania Wodami.

Tabela 1. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016-2021 na terenie Gminy Duszniki

Lp.	Nazwa JCWP / Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód		Klasa elementów fizyko-chemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/ potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
		Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych				
JCWP RZECZNE							
1.	RW6000161856849 Mogilnicado Mogilnicy Wschodniej	5 (2019r.)	>2 (2019r.)	2 (2019r.)	5- zły potencjał ekologiczny (20219r.)	stan chemiczny poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021r.)
2.	RW6000161856969	4 (2019r.)	>2 (2019r.)	2 (2019r.)	4 - słaby stan	stan	Zły stan wód

Lp.	Nazwa JCWP / Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód		Klasa elementów fizyko-chemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/ potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
		Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych				
	Samica Stęszewska				ekologiczny (2019r.)	chemiczny poniżej dobrego (2021 r.)	(2021r.)
3.	RW6000101856869 Mogilnica Zachodnia	5 (2019r.)	>2 (2019r.)	2 (2019r.)	5- zły potencjał ekologiczny (20219r.)	stan chemiczny poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021r.)
4.	RW600016187239 Sama do Kan. Lubosińskiego	4 (2021r.)	>2 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	4- słaby stan ekologiczny (2021r.)	stan chemiczny poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021r.)

Źródło: GIOŚ

Tabela pokazuje, że większość badanych wód ma słaby lub zły stan ekologiczny, co wskazuje na znaczące obciążenie środowiska wodnego. Stan chemiczny wszystkich jednostek wodnych jest poniżej dobrego, co pogarsza ogólną ocenę jakości wód. W konsekwencji wszystkie ujęte w tabeli wody zostały zakwalifikowane do kategorii „zły stan wód”.

Jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach, których źródłem mogą być gospodarstwa domowe nie przyłączone do sieci kanalizacyjnej a wyposażone w stare zbiorniki do gromadzenia nieczystości płynnych.

Bieżące kontrole nieruchomości skutecznie niwelują niezorganizowane odprowadzanie ścieków. Stosowanie nadmiernych ilości nawozów sztucznych i chemicznych ochrony roślin w znacznej mierze mogą przyczyniać się do zanieczyszczeń najbliższej położonych zlewni.

Według danych GIOŚ ciekі wodne zlokalizowane na terenie gminy w większości charakteryzują się złym stanem. W odniesieniu do wód powierzchniowych nie spełniają wymagań dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Powyższy stan czystości wód może powodować ograniczenia. Z uwagi na wzajemne zależności oraz

stan czystości wód powierzchniowych, istnieje możliwość wprowadzenia lokalnych i indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - w zakresie zwykłego korzystania z wód. Można stwierdzić, że ścieki są odprowadzane do gruntu i do cieków wodnych stanowiących urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, powinna być znacznie ograniczona. To ograniczenie jest istotne nawet jeżeli indywidualne systemy oczyszczania ścieków spełniają warunki określone w podanym wyżej przepisie prawnym. Dlatego docelowo, ścieki socjalno – bytowe powinny być odprowadzane jedynie za pośrednictwem sieci sanitarnej na centralną oczyszczalnię ścieków. Ochrona wód powierzchniowych jako względy gospodarcze uzasadnia wykonanie urządzeń kanalizacyjnych wspólnych w oparciu o przepisy prawa wodnego, co należy do zadań gminy.

Budowle hydrotechniczne oraz działania utrzymaniowe realizowane w latach 2020–2024

Na terenie Gminy Duszniki nie występują budowle hydrotechniczne. W ramach prac konserwacyjnych wykonano utrzymanie Kanału Lubosińskiego na długości 8,2 km, w tym około 2,7 km na obszarze Gminy Duszniki. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez RZGW w Poznaniu, prace te nie obejmowały nowych inwestycji, a jedynie czynności konserwacyjne mające na celu utrzymanie istniejącej infrastruktury w dobrym stanie. Ponadto na lata 2026–2033 nie są planowane do realizacji żadne przedsięwzięcia inwestycyjne ani pozainwestycyjne na terenie gminy.

Wody podziemne

Teren Gminy Duszniki położony jest w zasięgu występowania jednej jednolitej części wód podziemnych, tj. nr 60 (kod JCWPd: GW600060). Rycina poniżej przedstawia jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Duszniki.

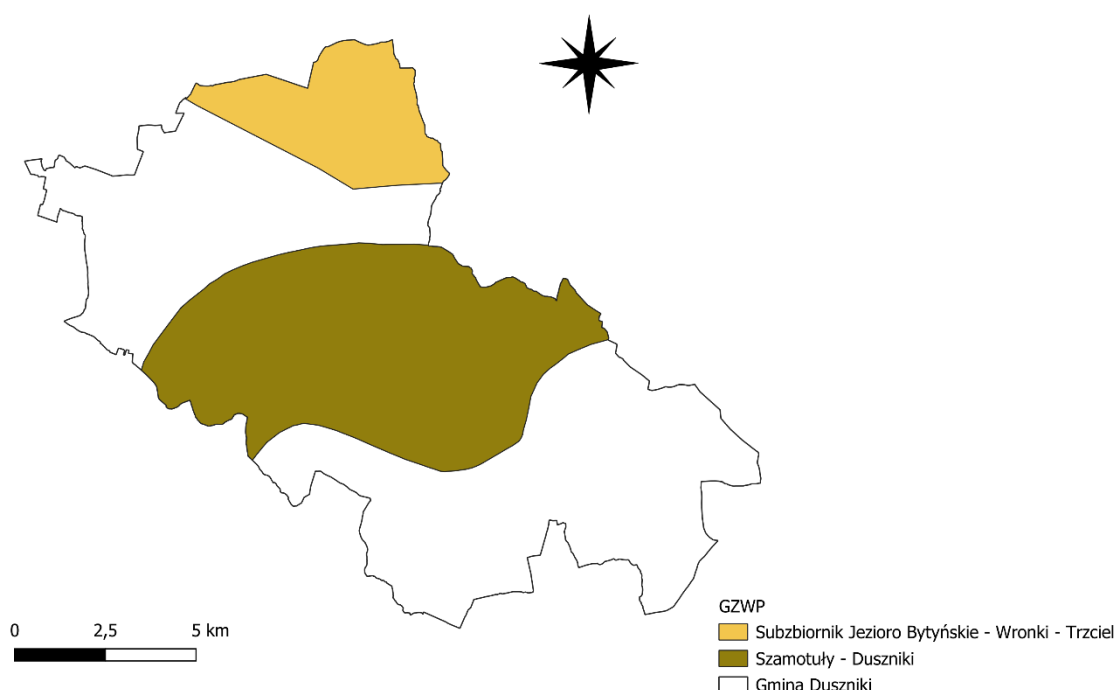

Rycina 2. Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Duszniki

Źródło: Opracowanie własne

PLGW600060 – obejmuje wiele gmin województwa wielkopolskiego, m.in. Duszniaki, Kłecko, Łubowo, Poznań, Mosinę oraz Oborniki. Obszar leży w dorzeczu Warty i charakteryzuje się złożonym, wielopoziomowym systemem wodonośnym, obejmującym zarówno czwartorzędowe, jak i neogeńsko- paleogeńskie warstwy wodonośne. Główne typy wód podziemnych to wody wodorowęglanowo- wapniowe oraz wodorowęglanowo- wapniowo- magnezowe. Zasilanie podziemne odpowiada za około 59% odpływu rzek. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 531 728 m³/d, przy ich wykorzystaniu na poziomie 18,5%.

Obszar Gminy Duszniaki znajduje się w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) nr 145 i 146. Poniższa rycina przedstawia rozmieszczenie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie Gminy Duszniaki.

Rycina 3. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Gminy Duszniaki

Źródło: Opracowanie własne

GZWP nr 145 Szamotuły–Duszniaki - zlokalizowany jest w województwie wielkopolskim, na terenie powiatów szamotulskiego, nowotomyskiego, poznańskiego i obornickiego. Zbiornik ma charakter czwartorzędowej doliny kopalnej wypełnionej piaskami, przykrytej glinami zwałowymi (30–60 m), co zapewnia dobrą izolację wód. Zasoby dyspozycyjne szacowane są na ok. 29 tys. m³/d, a jakość wód odpowiada klasie II–III (z naturalnymi przekroczeniami żelaza i manganu). Podatność na zanieczyszczenia jest głównie mała lub średnia, a stopień zagrożenia niski, poza rejonami Kaźmierzka i zachodnich obrzeży Szamotuł, gdzie jest wyższy. Wydzielono dwa obszary ochronne – ujęcie miejskie w Szamotułach i ujęcie w Kaźmierzu.

GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie–Wronki–Trzciel - obejmuje 863,5 km² i leży w województwach lubuskim i wielkopolskim. Zbiornik porowy neogeńsko-paleogeński tworzą piaski

miocenu z przewarstwieniami mułów, iłów i węgla brunatnego, o miąższości 10–40 m i wodoprzewodności ok. 240 m²/d; zwierciadło wody ma charakter napięty, przepływ kieruje się ku dolinie Warty. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 19 569,5 m³/d, a stopień wykorzystania jest niski, co w połączeniu z bardzo małą podatnością na zanieczyszczenia tworzy dobre warunki dla użytkowników. Wody są typu HCO₃-Ca, o odczynie obojętnym lub słabo zasadowym, klasy I–III, z lokalnym przekroczeniem Fe, Mn i sporadycznie amonu. Obszar jest słabo zurbanizowany, głównie lasy, pola i łąki, bez dużych aglomeracji czy przemysłu; czas pionowego przesączania wód przekracza 100 lat, dlatego nie wyznaczono obszaru ochronnego.

Zbiorniki te charakteryzują się dobrymi właściwościami hydrogeologicznymi występują tu warstwy wodonośne o wysokiej przepuszczalności, co sprzyja eksploatacji wód podziemnych. Jednocześnie obszar GZWP podlega szczególnej ochronie ze względu na wrażliwość na zanieczyszczenia oraz jego strategiczne znaczenie dla długoterminowego zapewnienia dostaw wody pitnej.

Zgodnie z obowiązującym prawem, działania inwestycyjne na terenie obejmującym GZWP powinny być prowadzone z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów wód podziemnych. W związku z tym Gmina Duszniki zobowiązuje się do:

- monitorowania stanu jakości wód podziemnych na swoim terenie,
- ograniczenia potencjalnych źródeł zanieczyszczenia, w szczególności związanych z gospodarką odpadami i nawożeniem,
- uwzględniania obecności GZWP w dokumentach planistycznych i decyzjach administracyjnych (np. decyzjach środowiskowych, pozwoleniach wodnoprawnych).

Zachowanie dobrego stanu ilościowego i jakościowego GZWP jest kluczowym elementem polityki środowiskowej gminy, wpływającym na bezpieczeństwo ekologiczne i jakość życia mieszkańców.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych (art. 102 ust. 4 i art. 155a ust. 5). Ostatnie badania jakości wód podziemnych na terenie Gminy Duszniki przeprowadzone zostały w 2023 roku w punkcie Duszniki.

Tabela 2. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW60006, nr punktu pomiarowego wg MONBADA 2136

Nr JCWPd	60
Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	2555
Powiat	szamotulski
Gmina	Duszniki (gm. wiejska)
Miejscowość	Duszniki
Nazwa dorzecza	dorzecze Odry
RZGW	Poznań
Stratygrafia	Q
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	45
Zwierciadło wody	napięte
Typ ośrodka wodonośnego	porowy
Rodzaj punktu pomiarowego	st. wiercona
Użytkowanie terenu	Zabudowa miejska luzna

Rok badań	2023
Klasa jakości wody	III klasa – wody zadowalającej jakości

Źródło: 2023 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny

Zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej wyznaczone w *Programie (...)* jak budowa i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej, budowa oczyszczalni ścieków przyczynią się do poprawy stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

Stan powietrza atmosferycznego

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie wielkopolskim strefę stanowią: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska obejmująca pozostały obszar województwa. Gmina Duszniki należy do strefy wielkopolskiej (kod strefy PL3203). W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2024 dla strefy wielkopolskiej.

Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

Kod strefy	Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
		NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5 ²⁾	Pył PM10	B(a)P	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	Pb (PM10)	O ₃ ¹⁾
		2024											
		A	A	A	A	A1	A	C	A	A	A	A	A
PL3003	Strefa wielkopolska	A	A	A	A	A1	A	C	A	A	A	A	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefie wielkopolska uzyskała klasę A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024”,

W 2024 roku jakość powietrza w strefie wielkopolskiej (kod PL3003), obejmującej m.in. Gminę Duszniki, została oceniona jako dobra dla większości badanych zanieczyszczeń. Stężenia dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu oraz ozonu (O₃) znalazły się w klasie A, co oznacza, że nie przekroczyły dopuszczalnych norm. Jedynym wyjątkiem jest benzo(a)piren (B(a)P), który otrzymał klasę C. Oznacza to, że w niektórych rejonach strefy wielkopolskiej występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów tego zanieczyszczenia i konieczne jest podejmowanie działań naprawczych. Należy jednak pamiętać, że klasa C nie oznacza złej jakości powietrza na całym obszarze strefy, a jedynie wskazuje na lokalne problemy wymagające interwencji.

W 2024 r. na terenie województwa wielkopolskiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące: - pomiary automatyczne, - pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2024 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowało ogółem 18 stacji pomiarowych. Wszystkie pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska jako monitoring w wojewódzkiej sieci stacji i punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza PMŚ. W ramach systemu PMŚ w województwie wielkopolskim funkcjonuje jedna mobilna stacja pomiarowa, przy pomocy

której wykonywane są pomiary w miastach województwa wielkopolskiego objętych stałym monitoringiem jakości powietrza. W 2024 r. stacją mobilną prowadzone były pomiary całoroczne w Kościanie przy ul. Maya.

Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników tzw. „pięcioletniej oceny jakości powietrza” wykonywanej raz na 5 lat oraz od kryteriów lokalizacji punktów poboru próbek substancji określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Zakres prowadzonego monitoringu to pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na jednej stacji miejskiej w Poznaniu prowadzone były również pomiary składu pyłu zawieszonego PM₁₀ pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Tabela 4. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2024

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
		2024		
PL3003	Strefa wielkopolska	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024”,

Ozon jako substancja zanieczyszczająca środowisko jest problemem ponadregionalnym. Powstaje w wyniku reakcji fotochemicznej z udziałem tlenków azotu, tlenku węgla i węglowodorów. Do wytworzenia się reakcji niezbędna jest energia słoneczna, stąd stężenia ozonu wzrastają w dni słoneczne, wiosenne i letnie. Wysokie stężenie ozonu jest skutkiem takich procesów jak emisja z zakładów przemysłowych, elektrociepłowni, emisja komunikacyjna, napływ zanieczyszczeń spoza granic miasta, a także sprzyjające warunki meteorologiczne do tworzenia ozonu.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się, podobnie jak w przypadku ozonu analizowanego pod kątem ochrony zdrowia ludzi, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

Analiza stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2024 roku wskazuje na ścisłą zależność

ich poziomu od warunków meteorologicznych. Ciepleszy w porównaniu z poprzednimi latami rok 2024 spowodował mniejszą emisję zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na niższe stężenia tych zanieczyszczeń w powietrzu. Mniejsze też są zasięgi obszarów przekroczeń poszczególnych zanieczyszczeń i mniejsza jest liczba osób narażonych na ponadnormatywne stężenia.

Jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń na terenie obszaru obok emisji z systemów grzewczych jest także emisja liniowa pochodząca z transportu samochodowego. Jest to emisja, którą generuje transport prywatny i publiczny. Emisja liniowa powstaje z procesów spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników między innymi od: natężenia i płynności ruchu, parametrów technicznych i stanu drogi.

Najbardziej zagrożone na emisję liniową są tereny przyległe do ciągów komunikacyjnych, głównie ma to niekorzystny wpływ na uprawy rolne. Nadmienić należy, że szkodliwe substancje związane z komunikacją samochodową stanowią źródło emisji zanieczyszczeń nie tylko do powietrza, ale również gleby, a w konsekwencji również wód wskutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu. Działaniami zmierzającymi do ograniczenia emisji liniowej mogą być remonty dróg w złym stanie, usprawnienie ruchu samochodowego poprzez budowę tras szybkiego ruchu oraz wyprowadzanie ruchu tranzytowego z ośrodków miejskich, rozbudowa sieci transportu zbiorowego i promocja jej wśród mieszkańców, rozwój elektro-mobilności oraz rozbudowa sieci infrastruktury rowerowej i pieszej.

W ramach funkcjonującego w Urzędzie Gminy punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu "Czyste powietrze" mieszkańcy składali za pośrednictwem gminy wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W okresie od 01.01.2019 r. do 11.07.2025 r. do WFOŚiGW w Poznaniu wpłynęło 171 wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, z terenu Gminy Duszniki. Zawarto 173 umów, na łączną kwotę dotacji 5 303 445,84 zł.

Realizacja szeregu wyżej wymienionych zadań, wyznaczonych w *Programie (...)* będzie miała istotny wpływ na poprawę stanu powietrza na terenie Gminy Duszniki. Zadania związane z instalacją paneli fotowoltaicznych czy pomp ciepła przyczyni się do zmniejszenia energii z źródeł konwencjonalnych, tym samym zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do powietrza.

Hałas

W wyniku realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska należy spodziewać się zmniejszenia poziomu hałasu na skutek:

- zwiększenia płynności ruchu pojazdów, poprzez reorganizację ruchu kołowego oraz poprawę nawierzchni dróg oraz budowę nowych ulic,
- urządzenia i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie terenów zieleni jako naturalnej bariery chroniącej przed hałasem.

Poprawa stanu akustycznego na terenie gminy powinna pośrednio wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjność inwestycyjną tego terenu.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja zadań takich jak ochrona gleb przed degradacją oraz właściwe zagospodarowanie terenów przyczyni się do poprawy stanu powierzchni ziemi i gleb.

Krajobraz

Realizacja zadań takich jak utrzymanie czystości na terenach rekreacji turystycznej, likwidacja dzikich wysypisk odpadów czy utrzymanie terenów zieleni przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych na terenie gminy.

b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym lub skumulowanym. Należy stwierdzić, że realizacja założeń zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki będzie miała pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie ludzi. Działania ujęte w Programie (...) wpłyną również na polepszenie standardu wypoczynku turystów oraz jakość życia mieszkańców. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu gminy.

c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska

Ponieważ elementem oddziaływania na środowisko jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy zauważyć, że realizacja założeń zawartych w Programie (...) na etapie ich realizacji będzie wiązała się z pewnym oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza, związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi (budowa i modernizacja dróg, budowa sieci wodociągowej, modernizacja oczyszczalni ścieków). Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje będą ustępować po ich zakończeniu.

Oprócz problemu zanieczyszczeń pojawiają się również kwestie bezpieczeństwa. Prace budowlane związane z budową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy rozbudową infrastruktury drogowej, mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Na terenie gminy brak terenów o szczególnych właściwościach, spełniających wymagania powyższego punktu. Wszystkie działania przewidziane Programie Ochrony Środowiska mają na celu poprawę

stanu środowiska przyrodniczego i ochronę zdrowia ludzi. Mają one sprzyjać przestrzeganiu standardów jakości środowiska oraz zapobiegać jego nadmiernemu wykorzystaniu.

b) Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

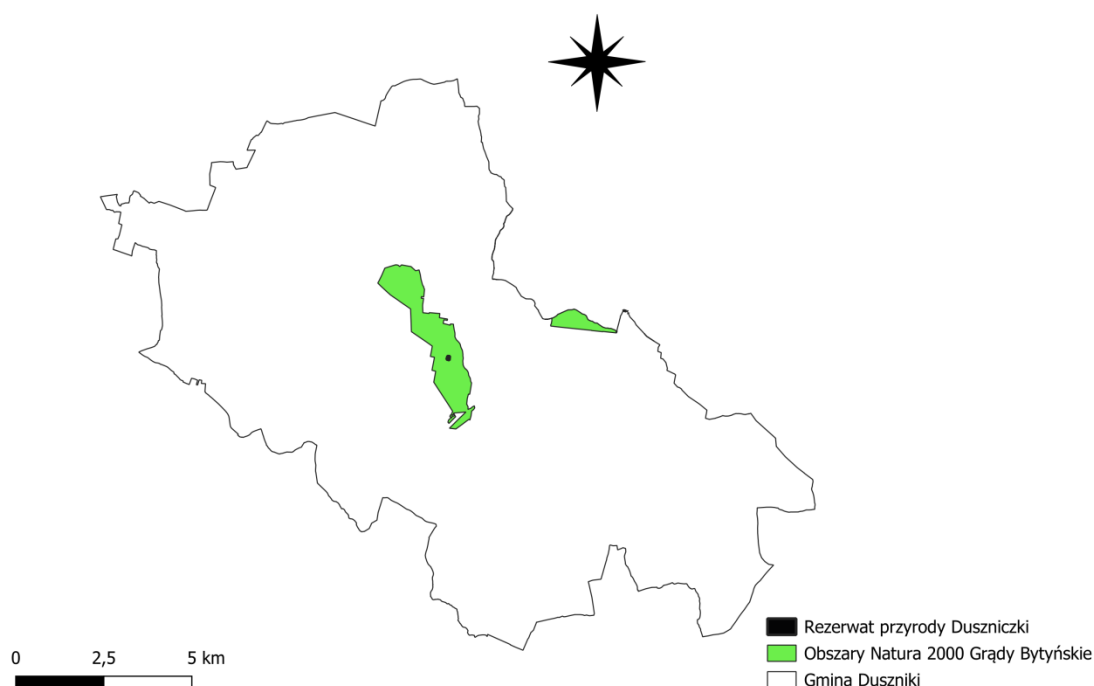
W Gminie Duszniki znajdują się następujące obszary chronione.

Obszary Natura 2000

Na terenie Gminy Duszniki znajduje się Obszar Natura 2000 „Grądy Bytyńskie” (PLH300051) o powierzchni 1300,65 ha obejmuje dwa doskonale zachowane kompleksy lasów liściastych na równinnym terenie w zlewni Mogilnicy. Jest to jeden z najcenniejszych fragmentów grądów w Wielkopolsce, wyróżniający się bogactwem gatunków drzew, m.in. jarzębu brekini, oraz różnorodnym runem z licznymi gatunkami chronionymi, takimi jak obuwik, lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata i wawrzynek wilczełyko. Zabagnione fragmenty obszaru stanowią ostoję dla płazów, w tym traszki grzebieniastej, oraz ważki zalotki większej. Głównym zagrożeniem jest obniżanie poziomu wód, które doprowadziło do zaniku wielu małych zbiorników i wyginięcia lokalnej populacji strzebli błotnej.

Rezerwat przyrody

Obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Rezerwat przyrody „Duszniczki” obejmuje ok. 0,77 ha lasu dębowo-grabowego z cennymi, ponad 100-letnimi modrzewiami polskimi. Utworzony w 1958 roku, ma na celu ochronę tego unikatowego fragmentu lasu. W pobliżu rezerwatu znajduje się ścieżka edukacyjno-przyrodnicza o długości 7 km, prowadząca przez lasy, łąki i pola, z tablicami informacyjnymi i punktami widokowymi, umożliwiającą edukację przyrodniczą i rekreację.”

Rycina 4. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Duszniki

a) Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o wyjątkowych wartościach przyrodniczych, naukowych, kulturowych, historycznych krajobrazowych oraz wyróżniające się indywidualnymi cechami wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe i jaskinie. Na terenie Gminy Duszniki znajduje się 6 pomników przyrody, w tym:

Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie Gminy Duszniki

Lp.	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
1	28/05/1975	Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z up. Wojewody Poznańskiego, z dnia 6 lutego 1975 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz. Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 12 poz.130)	lipa drobnolistna (<i>Tiliacordata</i>)	rośnie przed wejściem do kościoła w Wilczynie
2	20/11/2001	Rozporządzenie Nr 39/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 listopada 2001 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 136 poz. 2665)	jarząb brekinia (<i>Sorbustorminalis</i>)	rośnie na wschodnim skraju lasu w oddziale 300c, Leśnictwa Bytyń, Nadleśnictwo Pniewy
3	20/11/2001	Rozporządzenie Nr 39/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 listopada 2001 r., w	lipa drobnolistna (<i>Tiliacordata</i>)	rośnie na wschodnim skraju lasu w oddziale

Lp.	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
		sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 136 poz. 2665)		300c, Leśnictwa Bytyń, Nadleśnictwo Pniewy
4	20/11/2001	Rozporządzenie Nr 39/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 listopada 2001 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody i uchylenia ochrony nad niektórymi tworami przyrody (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 136 poz. 2665)	buk pospolity (<i>Fagussylvatica</i>)	rośnię w uprawie bukowej w oddziale 300f, Leśnictwa Bytyń, Nadleśnictwo Pniewy
5	11/06/2008	Uchwała Nr XXVIII/161/08 Rady Gminy Duszniki z dnia 27 maja 2008 r., w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 111 poz. 2047)	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	rośnię na boisku szkolnym, ul. Szkolna 16, przy drodze Grzebieńsko-Duszniki
6	11/06/2008	Uchwała Nr XXVIII/161/08 Rady Gminy Duszniki z dnia 27 maja 2008 r., w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 111 poz. 2047)	lipa szerokolistna (<i>Tiliaplathyphyllos</i>)	rośnię na boisku szkolnym, ul. Szkolna 16, przy drodze Grzebieńsko-Duszniki

b) Źródło: Gmina Duszniki

Lasy

Na terenie Gminy Duszniki, według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2024 r., lasy zajmują łączną powierzchnię 1 031,64 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 6,6%, co jest wartością znacząco niższą od średniej krajowej, która kształtuje się na poziomie 29,7%. Obszar gminy znajduje się w zasięgu trzech nadleśnictw: Nadleśnictwa Grodzisk, Nadleśnictwa Konstantynowo oraz Nadleśnictwa Pniewy.

Reasumując, projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033 r.” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 i ust 4 spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja „Programu...” nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska, stanowi modyfikację przyjętego już dokumentu w granicach administracyjnych jednej gminy. Dokument ten przyczyni się w skali długookresowej do poprawy jakości środowiska na terenie Gminy Duszniki.

Ponadto art. 48 ust. 2 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku(...), zezwala na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Takim dokumentem jest „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033 r.”. Obejmuje ona realizację zadań jedynie na obszarze Gminy Duszniki. Podobnie jak w poprzednim Programie znalazły się kolejne inwestycje związane z budową kanalizacji, zaopatrzeniem w wodę, budową i modernizacją dróg, termomodernizacją, zwiększeniem udziału zieleni, edukacją ekologiczną mieszkańców. Poza tym większość z tych zadań ma charakter ciągły, co również wskazuje na ich wagę i konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu.

Biorąc pod uwagę powyższe, po pozyskaniu stosowanych uzgodnień z RDOŚ i WSSE Wójt Gminy Duszniki odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wójt Gminy Duszniki

/-/ Radosław Łanoszka